

Remissvar

Datum för beslut
2021-08-26

Vår beteckning
GD-beslut 53/2021
Dnr SBU 2021/189

Er beteckning
Dnr S2021/01972

Till
Socialdepartementet

Remissvar för betänkandet När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8)

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) har fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8).

SBU:s synpunkter på underlaget

Utredningen om tandvårdssystemet är välskriven och tydlig. Utredningen har gjort en systematisk genomlysning och analys av det svenska tandvårdssystemets olika delar och föreslår förändringar för en mer jämlik tandhälsa.

Övergripande

Utredningen har valt att definiera ett jämlikt tandvårdssystem utifrån sex kriterier. Ett av kriterierna är ”vård och behandling av god kvalitet och i överrensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet”.

SBU tycker det är glädjande att vikten av vetenskap belyses i utredningen, men skulle gärna se att kraven på vetenskapligt förhållningssätt är mer tvingande.

SBU ser även positivt på att utredningen även lyft möjligheten att stärka klinisk forskning genom bättre dokumentation och inrapportering till patientregister.

Skrivningarna kring odontologisk forskning samt att förutsättningar för forskningen behöver förbättras är välformulerade och viktiga.

SBU menar dock att det vore önskvärt att tandvårdslagen inför ett tydligare ansvar för regionerna i syfte att stärka vetenskapen, i enlighet med hälso- och sjukvårdslagens 18 kap 2§. I denna paragraf i hälso- och sjukvårdslagen lyfts forskningen genom texten ”Regioner och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. Regioner och kommuner ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra och med berörda universitet och högskolor. Lag (2019:973).”

SBU vill särskilt framhålla att förslagen om stärkt etiskt förhållningssätt är mycket välformulerade och viktiga.

Specifika

2.4.2 Lärosätenas förutsättningar att bedriva tandläkar- och tandhygienistutbildning, sid 120, andra stycket

SBU ser positivt på att utredningen lyft att det behövs kompetens inom vetenskap, pedagogik och klinik för att bedriva utbildningarna och att lärosätenas förutsättningar för detta utreds. SBU håller även med om att förutsättningarna för odontologisk forskning behöver förbättras.

7.3.8 Bristande kvalitetsuppföljning utgör ett hinder för jämlik tandvård, sid 498

SBU anser att det är bra att utredningen lyfter professionens ansvar att följa utvecklingen inom sina områden så att den vård som ges är motiverad med hänsyn till vetenskap och beprövad erfarenhet.

7.3.9 Andra förutsättningar för kvalitetsutveckling och kunskapsstyrning i tandvården än i hälso- och sjukvården, sid 502 andra meningen

SBU vill även lyfta att myndigheten har ett uppdrag att identifiera vetenskapliga kunskapsluckor. De kunskapsluckor som identifieras i rapporter från SBU och andra myndigheter läggs in i SBU:s databas för vetenskapliga kunskapsluckor. Utredningen har dock på sid 578 belyst SBU:s arbete med kunskapsluckor och påpekat att SBU identifierat kunskapsluckor och efterlyst goda vetenskapliga studier för att fylla dessa luckor.

7.4.1 Inför etiska principer för tandvårdens prioriteringar, sid 507

SBU ser mycket positivt på förslaget att tandvårdslagen bör förstärkas och omfatta vissa etiska principer för prioriteringar, d v s att den som har det största behovet av tandvård ska ges företräde och att vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.

7.4.4 Tandvård ska stå i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, sid 524

SBU menar att förslaget att tandvårdslagen ska innehålla bestämmelser om att tandvården ska stå i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet är bra.

8.9.3 Data om barn och unga vuxnas tandhälsa och tandvård till tandhälsoregistret, sid 573

SBU tycker att förslaget är bra. Ett mer heltäckande register vore även bra för uppföljning och forskning och stärker i längden vetenskapen.

8.9.4 Nationella riktlinjer bör omfatta barn och unga vuxna, sid 577

SBU anser att förslaget är bra.

9.2.6 Myndigheters ansvar för utveckling, reglering och implementering av reformerna, sid 640

SBU styrker förslaget att SBU ska samverka med Socialstyrelsen i arbetet med bedömning av riskbedömningsmodellens vetenskapliga grund.

10.5.1 Bättre förutsättningar för styrning, uppföljning, utveckling och forskning, sid 692

SBU styrker förslaget. Genom ett sammanhållet tandhälsoregister kan tandhälsan kontinuerligt följas upp och kriterier och anslag för såväl det generella som det selektiva statliga tandvårdsstödet kan justeras vid behov när ny kunskap eller nya nationella riktlinjer tillkommer.

10.6.2 Tillvägagångssätt för att få tillhörighet till långvarigt stöd för basal tandvård, sid 734

SBU står till förfogande för att ta fram ett kunskapsunderlag avseende för de tillstånd som Socialstyrelsen ser bör omfattas av selektivt stöd för basal tandvård

10.10.3 Regionalt tandvårdsstöd i samverkan med hälso- och sjukvården för vuxna med särskilda behov, Behandlingar som omfattas, sid 792

SBU står till NPO:s förfogande för att ta fram ett kunskapsunderlag för en mer enhetlig vård och behandling genom att harmonisera de Regionala beslutsstöd som finns eller för komplettering av Socialstyrelsens Nationella riktlinjer.

Bilaga 6 Tandvårdsinsats som en del av sjukvårdens behandling, sid 1102

SBU står till förfogande för att ta fram ett kunskapsunderlag såsom utredningen föreslår.

Beslut i detta ärende har fattats 2021-08-26 av SBU:s generaldirektör Susanna Axelsson. Projektledare och sakkunnig tandvård Helena Domeij har varit föredragande och samrådande har varit projektledare Irene Edebert, avdelningschef Sofia Tranæus och avdelningschef Jenny Kärrholm.